

EUROOPA PARLAMENT

2014–2019

Regionaalarengukomisjon

2014/2242(INI)

22.6.2015

ARVAMUS

Esitaja: regionaalarengukomisjon

Saaja: transpordi- ja turismikomisjon

säästva linnalise liikumiskeskonna kohta
(2014/2242(INI))

Arvamuse koostaja: Ramón Luis Valcárcel

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Regionaalarengukomisjon palub vastutaval transpordi- ja turismikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et üle 70 % ELi elanikkonnast elab linnades, kes loovad umbes 85 % Euroopa Liidu SKP-st, ja et säästev linnaline liikumiskeskond on ühtekuuluvuspoliitikas üha olulisem teema, pidades silmas, et see on tööhõive ning aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu võtmetähtsusega element ja edasiviiv jõud; on seisukohal, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid ning eelkõige Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) peaksid andma rakenduskavade kaudu panuse ELi linnade ja piirkondade säästva linnalise liikumiskeskonna kavade rahastamisse, toetades puhtaid, juurdepääsetavaid ja uuenduslikke linnatranspordi liike, mis edendavad mitmeliigilisust ning liikuvust laiemas territoriaalses kontekstis, muu hulgas piiriülest liikuvust; tuletab sellega seoses meelde, et transpordisektor, nii seisev kui ka liikuv liiklus, avaldab tugevat mõju linnakeskkonnale ja kodanike elukvaliteedile, ning on seisukohal, et tõhusat transpordisüsteemi saab edendada avaliku ja erasektori partnerlusega, mille puhul jaotatakse kulusid ja võimalusi, et arendada välja innovatiivne ja tõhus riigihangete süsteem, mille eesmärk on saavutada märkimisväärne kokkuvõtte ning eriteadmiste ja kogemuste vahetus ametiasutuste vahel; tuletab sellega seoses meelde, kui oluline on järgida rakenduskavade programmitöö ja rakendamise käigus partnerluse põhimõtet, et tagada sotsiaalpartnerite, kutseorganisatsioonide, uurimiskeskuste ja ettevõtete täielik kaasamine;
2. palub komisjonil Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamise vahetähtsuse tegemisel anda ülevaade edusammudest ning esitada ühtekuuluvuspoliitika raames säästvale linnalisele liikumiskeskonnale antud toetuse kvalitatiivne ja kvantitatiivne analüüs;
3. nõuab tungivalt, et komisjon, liikmesriigid ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused hindaksid ja auditeeriks linnalise liikumiskeskonna kavasid kooskõlas strateegia „Transport 2050” eesmärkide ja sihtidega;
4. rõhutab, et võttes arvesse vajadust vähendada ELi transpordisüsteemi naftasõltuvuse (valdavalt nafta ja selle kõrvalsaaduste) tõttu keskkonnale avalduvat kahjulikku mõju, tuleks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendeid süsteemselt kasutada terviklike ja integreeritud säästva linnalise liikumiskeskonna kavade arendamiseks ja rakendamiseks täiendavate ja vastastikku tugevdavate linnalise liikumiskeskonna meetmete jaoks laiemas ruumilise planeerimise raames, loomata sealjuures täiendavat transpordivajadust autode liigse kasutamise järele ning pannes rõhku integreeritud transpordisüsteemile, mis põhineb üksikute transpordiliikide koostööl;
5. märgib, et säästva transpordi ja täiustatud võrgu infrastruktuuri edendamine, mis kergendab kliimamuutustega kohanemist, ning riskide ennetamine ja juhtimine kuuluvad 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika temaatiliste eesmärkide hulka;
6. juhib konkreetselt tähelepanu mitmetele kahjulikele tagajärgedele, mida praegune transpordimudel põhjustab looduskeskkonna põhielementidele, sealhulgas õhule, veele ja pinnasele erinevates ökosüsteemides;

7. on seisukohal, et seetõttu on tingimata vaja tagada säästva linnalise liikumiskeskonna kavade arendamine ja edendamine ning säästev areng kõikides Euroopa linnades ja funktsionaalsetes linnapiirkondades; muu hulgas tuleb analüüsida liikuvustaristu vajadusi ja eesmärke, käsitleda kõiki üksteist täiendavaid transpordiliike ja -vahendeid piirkondliku ja üldise ruumilise arengu kontekstis, edendada puhast, säästvat, ohutut, toimivat ja energiatõhusat transporti, soodustada linna- ja linnalähedaste piirkondade ühendatust ning edendada suuremat isemajandamist, konkurentsivõimet, majanduskasvu, suuremat liiklusohutust ja paremaid töötingimusi; juhib tähelepanu ka sellele, et linnatranspordipoliitika – sealhulgas alternatiivsete transpordivõimaluste pakkumine, et vähendada nõudlust isikliku transpordi kasutamise järele – kuulub linnade ja kohalike omavalitsuste ainupädevusse;
8. rõhutab säästva linnalise liikumiskeskonna potentsiaali Euroopa linnade ja piirkondade atraktiivsuse suurendamisel nii investorite kui ka elanike jaoks, kuna see parandab juurdepääsetavust ja liiklusohutust ning vähendab liiklust ja reostust; usub, et see võiks avaldada positiivset mõju parema tasakaalu saavutamisele töö ja eraelu vahel, kuna tööle- ja koju sõiduks kulub vähem aega; kutsub seetõttu piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles edendama säästvas linnalises liikumiskeskonnas uuenduslike lahendusi;
9. kutsub liikmesriike üles edendama mitmetasandilist juhtimist, et parandada koostööd piirkondlike, riiklike ja ELi tasandi ametiasutuste vahel poliitika väljatöötamise alal, sealhulgas kavandades, rakendades ja kontrollides linnapoliitikat, millel on selge mõju linnapiirkondadele;
10. on seisukohal, et säästvasse ühistransporti investeerimine ei ole aita ainult lahendada linnaliikluse probleeme, vaid sisaldab ka linnade uuendamise elemente, mõjutades linnade üldist majandussüsteemi, aidates luua rohelist linnakeskkonda ning hõlbustades juurdepääsu tegevuskeskustele, milles on ühendatud mitmed eri tegevussuunad (äri, naabruskonna-, puhke-, kultuuri- ja haridustegevus); rõhutab, et investeringute mõju maksimeerimiseks on oluline liikuvuse ja linnaplaneerimise nõuetekohane koordineerimine;
11. juhib tähelepanu sellele, et rattatranspordil on oluline roll säästva linnalise liikumiskeskonna tänapäevases kavandamises ning et see on osa lahendusest, mis aitab vältida liiklusummikuid; rõhutab, et teede ehitamisel või taastamisel tuleks enesestmõistetavalt lisada eraldatud ratta- / jalakäijate teed;
12. tunnustab ühistranspordi ettevõtjate pakutavate töökohtade kvaliteeti ja mitmekesisust ning sellega seotud kasu majandusele; kutsub komisjoni üles jälgima ja hindama ühistranspordi panust roheliste töökohtade ja keskkonnasäästliku majanduskasvu strateegiasse riiklikul ja ELi tasandil;
13. nõuab noorte tööhõivet edendavate algatuste ja muude Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite kasutamist tööhõive edendamiseks valdkondades, mis soodustavad säästva linnaliikuvuse arengut; rõhutab, et linnalise liikumiskeskonna projektide rakendamine avaldab positiivset mõju liikmesriikide kõikidele piirkondadele ja nende elanikele, edendades olemasolevate või uuenduslike töökohtade täitmist asjaomastes valdkondades, sealhulgas kutsealadel, kus on tööjõu nappus;

14. on veendunud, et komisjoni säästva linnalise liikumiskeskonna kavade platvorm peaks linnu ja piirkondi säästva linnalise liikumiskeskonna kavade koostamisel ja rakendamisel tugevalt toetama; rõhutab, kui tähtis on võtta linnalisse liikumiskeskonda investeerimisel arvesse kõiki linnu, olenemata nende suurusest, samuti võtmerolli, mida Euroopa linnad ja piirkonnad peavad täitma säästva linnalise liikumiskeskonna tugevdamisel ja edendamisel; nõuab, et Euroopa platvormi ja liikmesriikide linnaliikuvus- ja linnatranspordialasesse ekspertiisrühma kaasataks erineva suurusega kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning erinevate huvirühmade (nt jalgratturite ühenduste) esindajad;
15. on seisukohal, et oleks asjakohane edendada linnalise liikumiskeskonna parimate tavade jagamist, et kiirendada kõige uuenduslikumate lahenduste levikut ja saavutada ELi eesmärgid selles valdkonnas;
16. palub ametiasutustel edendada elektriautode laadimissüsteemide väljatöötamist elektri- ja hübriidsõidukite jaoks, mis oleksid piisavad kõigi transporditeede jaoks, ning edendada alternatiivsete transpordivahendite kasutamist, integreeritud liikuvusalaseid lahendusi, ainult teatavatele transpordiliikidele ja sõidukitele juurdepääsetavaid alasid, puhaste ja elektrisõidukite, jalgrataste, trollide, busside, trammide, bioetanooli ja puhaste kütuste jätkusuutlikku kasutamist, et võidelda globaalse soojenemisega, mille eesmärk on suurendada pikaajalist elukvaliteeti, mis kaasneb arukate ja mitmeliigiliste transpordisüsteemide väljatöötamisega, millega tagatakse mobiilne teave ning linnakeskuste ja äärelinnapiirkondade territoriaalne ühtekuuluvus;
17. palub ametiasutustel edendada viise transpordinõudluse vähendamiseks, tugevdades kaugtöö ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendite kasutamist, ning võtta arvesse Eurobaromeetri uuringu tulemusi, mis näitavad, et ELi kodanikud on mures suurenenud liikluse negatiivsete tagajärgede pärast linnades, pidades kõige tõsisemateks probleemideks liiklusummikuid (76 %), õhu kvaliteeti (81 %) ja õnnetuste arvu (73 %); kutsub komisjoni üles jälgima transpordiga seotud liikuvuse eri vorme, (nt isesõitvaid sõidukeid), et viia koostöös liikmesriikidega läbi analüüs kõikide võimalike meetmete kohta, mis eelkõige aitavad kaasa jalakäijate ja jalgratturite vigastuste ja surmade arvu minimeerimisele, ning propageerima jalgrataste kasutamist linnades, millega kaasneksid investeeringud jalgrattateedesse ning meetmetesse, millega suurendataks liiklejate teadlikkust jalgratturite turvalisusest; juhib tähelepanu sellele, et rattatranspordil on oluline roll säästva linnalise liikumiskeskonna tänapäevases kavandamises ning et see on osa lahendusest, mis aitab vältida liiklusummikuid; rõhutab, et teede ehitamisel või taastamisel tuleks enesestmõistetavalt lisada eraldatud ratta- / jalakäijate teed; kordab sellega seoses, et jalgrataste laialdasem kasutamine linnades parandab liiklusvoogu, parandab rahvatervist ja vähendab CO₂-jalajälge; rõhutab, et jalgrataste laialdasem kasutamine linnades saab aidata kaasa strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisse; palub liikmesriikidel jätkata ringteede rajamist, et vähendada asjatult läbi linna kulgevate sõidukite arvu, ning palub komisjonil leida viise nende projektide rahaliseks toetamiseks; rõhutab, et tuleb teha rohkem jõupingutusi autode arvu vähendamiseks linnas; kutsub kohalikke omavalitsusi üles edendama poliitikat keskkonnahoidliku transpordi soodustamiseks, pakkudes rajatise, alandades makse ja kehtestades rohelised sertifikaadid;

18. rõhutab linnade piiriülese ühendamise tähtsust linnaplaneerimise protsessi käigus, sest see ergutab piirkondlikku arengut; rõhutab, et linna, mida jagab piir, kuid mis moodustavad tervikliku funktsionaalse ala, tuleks toetada nende trammi- või bussivõrkude ühendamisel;
19. palub komisjonil koostada standardid, millega tagatakse parkimise reguleerimise ja sõidukite linnapiirkondadele juurdepääsu, sõidukite kategooriate, heitmete eri klasside, liiklusemärgide, puuetega isikutele sobivate transpordisüsteemide ning arukate transpordisüsteemide tehniliste standardite üldine ühtlustamine ja järjepidevus, anda tuge jalakäijate tsoonide loomisele ning ajalooliste alade kaitsele ning parandada keskkonna ja inimeste liikuvust üldiselt; tuleb meelde, et säästva linnalise liikumiskeskonna kavade aluspõhimõte on elukvaliteet, millega kaasneb rõhuasetus linnade vabastamisele ummikute või parkimisvõimaluste kavandamisele, et tagada jalakäijate liikumisvabadus ning linnakeskuste atraktiivsus; palub komisjonil toetada kooskõlastatud ja integreeritud strateegilisi ühistranspordilahendusi, mis aitaksid vähendada transpordivõrgustikele, asulasisestele teedele ning töökohtade juurdepääsuteedele avalduvat survet, et suurendada inimeste elukvaliteeti ning ergutada paremat töö- ja eraelu tasakaalu, suurendades samal ajal tootlikkust; palub ametiasutustel suurendada intelligentsete tehnoloogiate kasutamist, mis aitavad lahendada linnalise liikumiskeskonnaga seotud probleeme, näiteks satelliitsensorid sõidukites ning arukad piletimüügisüsteemid;
20. väljendab heameelt jõupingutuste üle, mida komisjon on teinud selleks, et koordineerida ja konsolideerida ELi linnalise liikumiskeskonna valdkonna algatusi, nagu CIVITAS 2020 (teadustegevus ja innovatsioon), linnalise liikumiskeskonna vaatluskeskus (parimate tavade ja kogemuste vahetamine) ning säästva linnalise liikumiskeskonna kavade platvorm; palub komisjonil suurendada jõupingutusi ELi eri algatuste ja programmide killustatuse vähendamiseks ja paremaks koordineerimiseks ning võtta arvesse selliste programmide nagu URBAN ja URBACT edu; kutsub komisjoni üles ergutama liikmesriikide ametiasutusi looma linnalise liikumiskeskonna valdkonnas pädevusvõrgustikke, jätkama algatuse CIVITAS 2020 jõupingutustega ning julgustama rohkem ELi kodanikke sellest projektist osa võtma;
21. kutsub komisjoni üles koostama linnalise liikumiskeskonna suuniseid, soovitusi ja näitajaid, et edendada dialoogi ning heade sotsiaalse liikuvuse tavade vahetamist erinevate asjaomaste osaliste vahel, ning koordineerima kohustuslikke linnapoliitika strateegiaid;
22. toetab tugevat seost liikumiskeskonna kavade ning linnade säästva arengu ja muude algatuste vahel, nagu arukad linnad või linnapeade pakt, mille eesmärk on liikumine säästvamate ja isemajandavate linnade poole; on seisukohal, et linnapeade paktis kehtestatud vabatahtlik kohustus võib olla tõukejõuks kõikide asjaomaste osaliste kaasamiseks selliste liikuvuse ja säästvuse kavade loomisesse, mida saaks reklaamida kulutõhusal viisil; tunneb heameelt algatuse „Homsed linnad: investeerimine Euroopasse” (CiTIEs) üle ning kutsub komisjoni üles kasutama olemasolevaid platvorme selliste kommunikatsioonivahendite loomiseks, mis koondavad säästva linnaarenguga tegelevaid sidusrühmasid;
23. on seisukohal, et Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond võib olla säästva linnatranspordi projektide rahastamisel võtmetähtsusega; on seetõttu veendunud, et vaja on tugevat strateegilist kavandamist ning sidusust nende linnalise liikumiskeskonna

projektide vahel, mida toetatakse Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondist, ning nende linnalise liikumiskeskonnaga seotud eesmärkide ja prioriteetide vahel, mida juba arendavad riiklikud, piirkondlikud, kohalikud ja Euroopa ametiasutused. kutsub komisjoni seepärast üles lisama ametiasutused Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide potentsiaalsete abisaajate hulka;

24. rõhutab, kui oluline on suutlikkuse suurendamine kohalikes asutustes ja linnalähedastes piirkondades, et koostada ja rakendada integreeritud arengustrateegiaid, eesmärgiga lihtsustada koostööd erinevate territooriumide vahel, ning toetada seega vastastikust sõltuvust ja täiendavust.
25. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama täiendavust ja koostoimet Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite ja ELi poolt rahastatavate programmide ja algatuste ning riiklike investeeringute ja erasektori rahastamisvahendite vahel, et saada tehtud investeeringutest maksimaalne lisaväärtus;
26. kutsub liikmesriike üles arendama edasi või hindama uuesti oma ühis- ja kergtranspordi strateegiaid, et tagada kvaliteetne linnaline liikumiskeskond, keskkonnakaitse ja elukvaliteet.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.6.2015
Lõpphääletuse tulemus	+: 29 -: 3 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pascal Arimont, José Blanco López, Franc Bogovič, Steeve Briois, Rosa D'Amato, Bill Etheridge, Michela Giuffrida, Ivan Jakovčić, Constanze Krehl, Martina Michels, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Stanislav Polčák, Julia Reid, Terry Reintke, Monika Smolková, Maria Spyraiki, Olaf Stuger, Ramón Luis Valcárcel Siso, Ángela Vallina, Monika Vana, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Kerstin Westphal
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Petras Auštrevičius, Daniel Buda, Salvatore Cicu, Ivana Maletić, Jan Olbrycht
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (kodukorra art 200 lg 2)	Edward Czesak, Jens Nilsson, Georgi Pirinski, Daniele Viotti